

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

1 évre	100 L.
6 hónapra	50 L.
3 hónapra	30 L.
1 szám ára	2 L.

Főszerkesztő:

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztő:

PETRES KÁLMÁN

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Sir Baron L. Fog (volt Brassai-utca) 5. szám

„nyolcadik istencsapás.”

minden vár az elvetett mag-
míg betakarított termés lesz
! Fagy, hőség, aszály, jég-
rihar, alattomos gombabeteg-
különböző férgek és rovarok
szor arattak már a gazda he-
Ezen nem kívánatos arató-
ások mindenike kitűnően ért

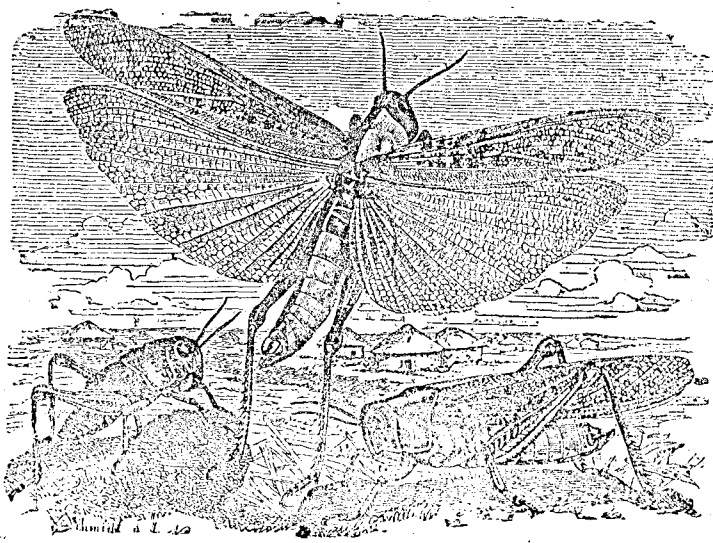
a sáskahadak valahonnan a Kelet
ismeretlen messzeségéből, Ázsiá-
ból, sőt „Tatárország“-ból özönöl-
nek hozzánk. Valószínű, hogy a
jámbor képzelet épen pusztításai
révén hozza kapcsolatba a hasonló
emlékü tatárokkal és eredetüket
azért igyekszik minél messzebb

des körülmények között olyan kis
számban élnek, hogy fel se tűnik.
Ugyan ki gondol sáskaveszedelem-
re, mikor a mezőn léptei előtt fel-
rebben egy-egy és halk zizegéssel
tovaszáll, hogy odább zavartalanul
folytassa tovább „dzrk, dzrk“
zizergő nótáját, mely sáska nyel-
ven a sáska urfiak sze-
relmi vallomását jelenti.
Mig kevés van, addig
nincs is baj, de ha meg-
felelő kedvező időjárás
folytán nagyon elszapo-
rodnak, akkor már kész
a sáskaveszedelem.

A sáskákkal is úgy
vagyunk tehát, mint a
hernyókkal. Egyik év-
ben szinte nem is lá-
tunk, a következő évben
pedig a fákat teljesen
lekopaszthatják.

A ki nem fejlődött
sáskának, az u. n. sás-
kaálcának még nincs
szárnya, ezt csak az utolsó ved-
léssel kap. A kis sáska tehát még
csak ugrani tud, ezenkívül termé-
szetesen enni is, sőt ebben még
nagyobb mester, mint az öreg
sáska.

A sáskahad kisebb álcakorában
együtt marad ott, ahol kikelt. Ha
azonban itt már mindent felevitt,
az éhség vándorlásra készíti.
Ekkor egy bizonyos irányt véve

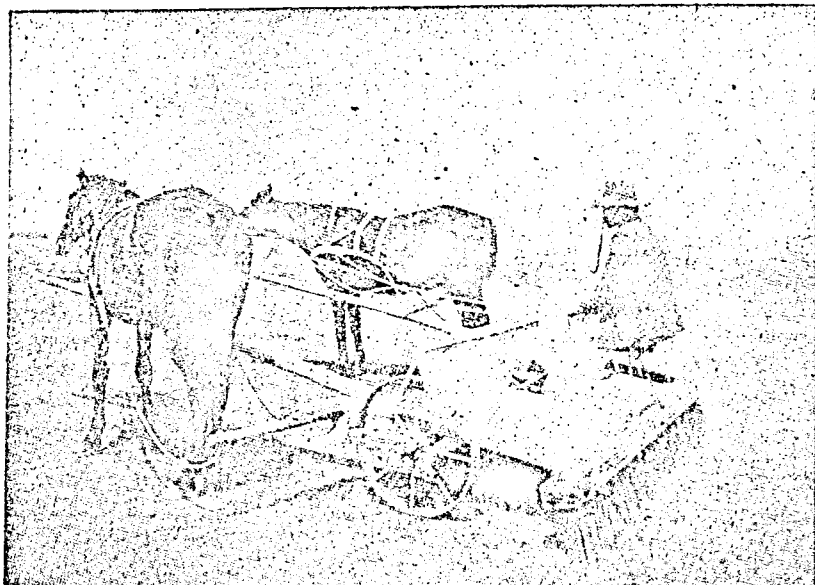

Repülő és álló sáska, balra szárnyatlan álcája.

idegenbe tolni, mert sehogysem
tud azzal a gondolattal megbarát-
kozni, hogy ez a fertelmes jószág
itt, saját földjén születik. Pedig így
van. — Felesleges szégyenkezni
miatta: van nálunk egyéb jobban
szégyelni való is.

Bizony itt születnek azok ná-
lunk, sőt földjeinknek nem is csak
egy sáskafaj az állandó lakója,
van belőle több is, csakhogy ren-

a maga dolgához,
legalaposabb mun-
mégis csak a sáska
i. Hiszen ahol ez
nagyobb tömegekben
fel, ott úgy learat,
a gazdának legfel-
csak a kopasz kó-
a lerágott szalma-
vagy esetleg csak
jesen simán boro-
föld marad. Nem
a, ha a nagyobb
ajárások épen olyan
kezetesek, mint az
ges vagy dögvészes
és a „jön a sáska“
és épen olyan vésze-
hangzik, mintha csak valami
teses tűzvészről volna szó.
mult hetekben Szilágy- és
rár megyék egyes helyeiről
sáskajárás riasztó hira. Ugy
azonban, hogy a nagyobb
ésnak sikerült itt elejét venni.
domból mondjunk el egyet-
sáskáról.
hogymányok alapján az
be a köztudatba, hogy

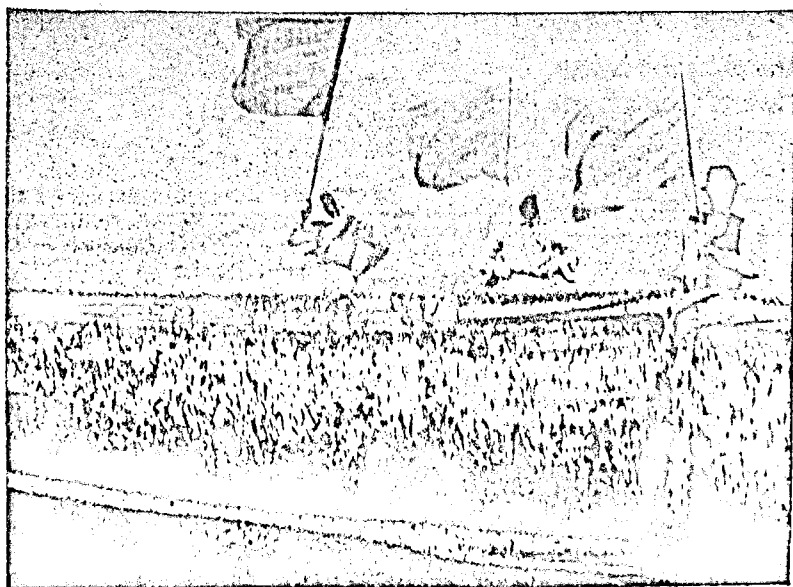
Sáskalrtó drótbورونا.

ugrálva halad előre a raj, még pedig tökéletes zárt frontban, melynek hossza több kilométer lehet, sőt tudnak (Dél-Afrika) 80—100 km. hosszú sáskafrontról is. Ez a vándorlás messziről olyan látványt nyújt, mintha pezsegve füstölne a föld s olyan hangot ad, mintha zápor esne.

Mikor szárnyuk kinő — ez az idő nálunk körülbelül június közepére esik — akkor persze repülve folytatják a kóborlást. Óriás tömegei ilyenkor úgy közelednek, mint valami sötét felhő s jaj annak a területnek, hol ez leereszkedik. Ilyen helyeken bokáig jár az ember bennük, sulyuk alatt valósággal görnyednek a fák és megkezdődik millió és millió rágónak a munkája s mielőtt még felocsudna a gazda első rémületéből, már is felette a kavargó sáskatömeg minden vetését, sőt esetleg kunyhójáról a szalmafedeleket is.

Tűz ellen még lehet védekezni, de tökéletesen tehetetlen az ember a nyakába szakadó sáskatengerrel szemben, mely hirtelen lep meg, mint a nyári vihar és százsorta gyorsabban pusztít, mint a tűz. Repülő sáskát már sem irtani, sem ellene védekezni nem lehet. Ennek pedig legszomorubb következménye az, hogy sok sáska, sok petét rak le, a következő évben tehát még szörnyűbb pusztításra van kilátás.

A sáska csak addig irtható, míg szárnya nincs. Ekkor úgy járnak el, hogy V alakban vászonkerítést feszítenek ki (u. n. ciprusi sövény), ebbe beterelnék kendő vagy zászlólobogtatással egy-egy rajt, melyet tovább a V csucsánál ásott gödörbe üznek, hol aztán betemetik. Ujabbán tövisboronához hasonló nagy drótkeféket használnak az irtásra. Ezt a gépet lovakkal huzatják és vele a sáskákkal ellepelt területeket valósággal felkefélik. Nagy füben, nagy vetésben azonban így sem lehet boldogulni és bizony néha kénytelenek nagy buzatáblákat felgyújtani, hogy nagyobb károknak elejét vegyék.

Vászon-sövények közé beterelt sáskahad.

A sáska szaporodására legalkalmasabbak a művelés alatt nem levő területek; főképen a vadvezes sásas, nádas helyek. A mostani Szilágy- és Szatmár megyei rajok is minden bizonnyal az Écsedi környékéről kerültek ki, mint 1889—1890-ben is történt. Mindezt többet hódít el tehát az eke a terparlagon hagyott területekből, ahol nál szűkebb helyre szorul a sáska is, illetőleg annál kisebb esélye van tulságos elszaporodásnak. Ime ékesen beszélő példék, hogy a szorgalom és kitartás, mely terméketlen területeknek művelés alá való fogásán fáradozik, milyen messzemenő, sokaktól nem sejtett vonatkozásban is gyümölcsöző.

Még valamit! Ha a sáska megkezdte az ember elől a táplálékát, az ember viszont meg megese a sáskát. Afrikában némely négtörzsnek rendes tápláléka a sáskák. De Ázsiában is szeretik, sőt az arabok megsütve, aszalva vagy összetörve és liszttel keverve nagy mennyiségben fogyasztják, hogy sáskabőség a hus árát nyomja.

No, mi még nem tartunk Pedig ez a különös szokás eredményben nem is lenne rossz. Hiszen így a sáskairtás, mint általában tényleges haszonnal járna, bizonyosan alaposabb is lenne.

Dr. Balogh Ernő

Z érettségizett magyar ifjakhoz.

BELPOLITIKA

Baccalaureatusi vizsga után vagy az izgalmon, az álmatlan, idegesszakákon. Más években ez időök vidám arcot láttunk az iskolák amint kacagó szemekkel, élénk beszélgetések között tárgyalták a vizsga kérdéseit s beszélgettek a pályaválasztásukhoz kérdéseiről. Most egyik lejjel, másik haragra gyúlt ábrával a harmadik sápadtan áll tanárai s mindegyik kérdezni látszik vagy: Kihez forduljon a zaklatott sorsu, s a tekintetű kisebbségi diák nábizalommal és őszintébb vonással, mint tanáraihoz, kikkel nyolc nyelveinek szent közössége s a nagysága kapcsolja össze a lelkét? Magyar ifjak! Az idej baccalaureatusi vizsgálatok botrányos eredményét nektek kell szégyelnetek. Ez nem volt, ez nem próbatétel volt hogy mennyire vagytok az egyetemen tanulmányokra előkészülve.

Ma most nem érítetek meg egészen azt mondom, hogy első ízben jött nekem, aki már régóta velem kísérem az iskola ügy fejét és különböző országokban tapasztalatait, egészen világosan tudja, hogy a mi országunkban az ügye és kérdése nem a népnevelés, hanem a műveltségfejlesztés, hasznosnak kizárólag a politika kéré-

hagyjuk ezt. Lesz még időtök hogy mélyebben beletekintsetek a titkos műhelybe, hol népek új útját készítik elő.

Ma látnám, hogy előttem állva, a tanokban tanakodva, a váratlan és remélt csapástól egész valótok asszessé válik s szeretnétek tudni, hogy mit teendőtök? Mit tanácsolunk mi nektek? Melyik az az út, melyre most lépnetek kell, hogy bizonyított készítsetek magatoknak? A baccalaureatus elvégzését igazoló bizonyítvány az egyetemnek és főiskolák kivételével megnyitja előttetek mindenféle pályát — elméletben. A gyakorlatban másképpen fest a dolog. Itt nem fogtok boldogulni mindig, míg az uralkodó nemzet ugyanolyan végzettségű fiai mind elhelyezést találhatnak.

De hát a teendő? Kimenjétek külföldre Magyarországra, Ausztriába, Németországra szerencsét próbálni? Mindegyik szent, kedves és drága nemzet, tegyetek le az indulat diktálásáról!

Nektek itthon kell maradnotok ezen a földön, hol őseitek, szeretteitek pihihennek, melynek minden kis darabka rögéhez az édes és fájó emlékek egész sora láncol titeket. Tinektek meg kell próbálnotok, ha egyszer nem sikerült, kétszer, többször, ismételten, hogy megfeleljétek azoknak a követelményeknek, melyeket hazátok szentesített törvényei e földön való boldogulástok és előhaladásotok feltételül gyanánt előírnak. Tegyétek le az eszeteket arról a gondolatról, hogy külföldre menjétek. Higyjétek el nekem, hogy mindenütt nehéz próba az élet; de mégis legkevésbé nehéz hazátok szent földjén, melybe testetek, lelketek, egész lényetek gyökerezik. És higyjétek el nekem, ki szeretettel és aggodalommal kísérem sorsotok minden változását, minden lépésteget, hogy rátok itt e földön, az őseitek vér- és könnyáldozataival megszentelt rögökön várnak szent kötelességek, elutasíthatatlan teendők, melyeket csak ti s a ti távollétetekben senki más nem végezhet.

És verjétek ki fejetekből azt a lemondást jelentő, csüggedt gondolatot, hogy most már minden mindegy, hogy most már minden hiábavaló, hogy megismétlendő vizsgálatotok úgysem fog sikerülni.

Az első sikertelenség, az első akadály ne csüggedessen el, ne lankassza akaraterőtöket. Hiszen a ti ifjukorotok lelke, lényege, őszintesége éppen az akarat, az erőkiáltás, a minden akadályon győzedelmeskedő, a hátrálást, csüggedést nem ismerő energiakiáltás. Ti egy leendő, szebb, jobb, nemesebb világ csiráit és lehetőségeit hordjátok ifju lelketekben. Türeátok egy minden gyászban és szenvedésben is reménykedő bizakodó nemzet legjobbjai tekintenek várakozással, titeket féltő, óvó, érettek imádkozó szeretettel. Nem vagytok egyedül, elhagyottan. Ezer meg ezer megértő lélek szeretete árad feletétek és tinektek meg kell éreznetek e titkon áradó szeretetnek melegét, amely erőiteket hatványozza és a nemzet jövővendő sorsának építésére buzdít.

Székely ifjuság! Nemzetünk jövője függ tőletek! Bizunk bennetek, hogy a nagy hivatás betöltésére készen, felvértezve, csüggedés nélkül fogtok továbbra is előkészülni, ott, ahol az előkészülés egyedül lehetséges, a titeket szerető, gondozó felekezeti iskoláitokban.

Dr. Gál Kelemen.

A parasztpárt programja. Az országos parasztpárt, mely tudvalevőleg a román nemzetipárttal, Jorgáékcal és az Argetoianu-féle néppárttal küzd egy fronton a hatalomért és az ország jobb jövőjéért, most tette közzé kormányzati programját.

A program első részében azt követeli a párt, hogy a cenzura és az ostromállapot felfüggesztésével egy időben semleges kormány vezetése alatt alkotmányozó gyűlés hívassék össze. Ennek az alkotmányozó gyűlésnek főfeladata az volna, hogy a szabadságjogokat és valamennyi állampolgárnak teljes és tényleges jogegyenlőségét nemzetiségi és valláskülönbség nélkül biztosítsa és a kisebbségek jogait olyan intézmények létesítésére elismerje, melyek a vallás és a népi kultúra ápolására szolgálnak olyképpen, hogy a kisebbségek iskoláikat anyanyelvük használatával vezethessék, az állam pedig kötelezze magát, hogy ez iskolákat a lakosság arányának megfelelően anyagilag támogassa. Az alkotmánynak a helyi autonómián és a teljes decentralizáción kell alapulnia, a központi kormány feladata csak az ellenőrzés és felülvizsgálat lehet.

A parasztpárt követeli továbbá a nők választói jogát, a szenátusnak szakemberekkel való helyettesítését és bizonyos fontos törvényeknél döntő jellegű népszavazást.

Az egyházi és kulturális adók behajtása. A pénzügyminisztérium 142468—1925. sz. rendeletével visszaállítja valamennyi elismert egyháznak törvényes jogait az egyházi és iskolai adók behajtási módjára s kimondja, hogy az egyenes adók egységesítéséről szóló törvény 128. cikkének rendelkezése szerint az egyházközségek 1925. évi egyházi és kulturális adói, melyeknek kivetésére joguk van, az előző törvény rendelkezéseinek megfelelő uton hajtandók be. Megállapítja a rendelet azt is, hogy az adók az 1925. évi szükségletnek megfelelően vetethők ki s nem az 1922. év szerint.

Miért érdeke Romániának a dunai konföderáció? A pénzügyminisztérium statisztikai osztálya közzétette az adatokat a márciusi petroleumkivitelünkről. Ezen adatok szerint: Románia 12 országba exportál nyersolajat és nyersolajtermékeket. Kiténik az adatokból az is, hogy Magyarország, Ausztria és Bulgária az egész kivitelnek kb. 60 százalékát veszik fel és így Románia-

Ásároljon a PARISIEN-áruházban Cluj-Kolozsvár

Regiele Ferdinand 12. szám alatt, hol minden árucikket a legolcsóbban szerezhetha.

nak is érdeke a dunai konföderáció, amellyel most az osztrák, magyar és csehszlovák gazdasági körök állandóan foglalkoznak.

Az érettségi tatárjárás statisztikája. A botrányos érettségi hadjárat beérkezett eredményeiből összeállítható statisztika a következő: Érettségi vizsgálatra jelentkezett összesen 934 tanuló, ebből átment 329, megbukott 607. Román iskolákból állott elő 403, ezek közül sikerrel vizsgázott 212, bukott 192. Magyar tannyelvű felekezeti középiskolákból jelentkezett 460, átment 68, visszautasított 392. Zsidó tanuló volt 16, érett lett 7, elbukott 9. Szász diák jelentkezett 57, sikerrel vizsgát tett 42, visszamaradt 15.

Az új megyebeosztások. Julius 9-én d. u. a közigazgatási reform végrehajtását előkészítő bizottság Bratianu Jonel miniszterelnök elnöksége alatti befejezte munkálatait, az összes erdélyi és regáli megyék új beosztására vonatkozólag. A bizottság határozatait a szerdán tartandó minisztertanács fogja felülvizsgálni és jóváhagyni. A miniszterelnök a tanácskozással befejezése után el is hagyta a fővárost.

Az erdélyi megyék közül Szolnok-Doboka, Marostorda, Udvarhely, Brassó és Fogaras megyék területén eszközölték változtatásokat. A Bánságban valószínűleg megmarad a megyék eddigi száma. Bukovinát pedig öt megyére osztják be, amelyekhez Dorohoi, Hoini és Faliceni megyékből is csatoltak egy sávot, úgy, hogy Moldova és Bukovina között eltűnik az eddigi határ. A besszarábiai határszéli megyék is kiegészülnek moldvai járással és így a Pruth folyó ezután nem lesz a két országrész határa. A regátbeli megyékben igen kis változtatásokat eszközölnek.

Ferdítés a telepések ügyében. Az „Adeverul” állítólag hivatalos helyről szerzett tájékoztatás alapján azt írja, hogy a kormány azért sajtóította ki a magyar telepések kis földjeit, mert azok vételárát nem fizették ki az államnak.

Megnyugtathatjuk az „Adeverult”, hogy egészen hamis tájékoztatást kapott. Az igazság ugyanis az, hogy a telepések közül azok, kik az impérium változásig nem törlesztették volt még le teljesen a vételárát, az esedékes részleteket a román államnak fizették tovább és azokat a román állam pénztárai elfogadták és nyugtázták is. A dolog tehát épen fordítva igaz: vagyis a telepések földjeinek kisajátítása nemcsak népjogi sérelem, hanem magánjogi szerződészegés is, melyet a román állam terhére a liberálisok azzal követték el, hogy a törlesztési részletek elfogadásával külön is vállalták ugyan a magyar állam és a telepések között létrejött adásvételi szerződést, illetve annak ellenszolgáltatásait, az eladott földet ellenben visszavették, illetve „kisajátították.”

KÜLFÖLD

A prágai szovjetkövet és a Ruthénföld. A prágai szovjetkövet nemrég tanulmányuton járt az Erdős Kárpátokban. A lakosokkal való beszélgetéseiben mindenféle izgatott a csehszlovák állam ellen és Aknaszlatinán például kijelentette, hogy a szovjet legközelebb átveszi a hatalmat, eltörli a lakosokra nehezedő adókat és mindenképen mérsékelni fogja a szegény ruthén lakosság terheit. A ruthének azóta óriási izgalomban vannak és minduntalan olyan hírek keringenek körükben, hogy a szovjet már át is vette a hatalmat. Prágai politikai körökben mozgalom indult meg, hogy követeljen Moszkvától Ovszejenko követnek a visszahívását.

Savanyú a szőlő. Anglia és India. Lord Birkenhead, indiai államtitkár a felsőház legutóbbi ülésén megtartotta rég várt nagy beszédét az indiai helyzetéről. A felsőház karzatai zsufolva voltak és különösen sok volt a karzati látogatók között az indiai nemzeti viseletbe öltözött hindu férfi és nő. Lord Birkenhead beszédét azzal kezdte, hogy az indiai nacionalisták tévednek, ha azt hiszik, hogy Angliának India még mindig nélkülözhetetlenül fontos. Elmúltak az idők, amikor ki lehetett aknázni a keleti meseországot. Egyébként az indiai nacionalisták maguk sem kívánják, hogy Anglia végleg kivonuljon Indiából. Egyik kiváló hindu író szerint a kivonuló Anglia még a Szueznél sem lenne, mikor India népei már visszakivánnák. Anglia számára ez a visszavonulás nem volna veszteség, hanem ellenkezőleg egy sereg gazdasági áldozattól való megmenekülést és tényleges anyagi nyereséget jelentene. Anglia kész minden olyan javaslatot lojálisan fontolóra venni, amely a hinduk részéről érkezik és amely mögött tényleg a hindu nép nagy tömegei állnak. Nem szabad azonban elfelejteni, hogy a nagy India nem egy ország és ez a terület nem egységes, sem nemzeti, sem vallási szempontból. Az angol uralom alatt álló Indiákon százharmincfele nyelv és kilenc vallás uralkodik. Egy egységes hindu közvéleményről sem lehet beszélni ezen a több, mint száz országból álló óriási területen.

Milyen az élet Oroszországban? Románia és Oroszország megbízottai az orosz Tiraspolban tárgyaltak a határforgalommal kapcsolatos kérdésekről. A román küldöttség egyik tagja tiraspoli tartózkodásáról a következőket mondotta a „Dimineața” munkatársának:

— Mindenekelőtt azt láttam, hogy a

gazdasági élet Tiraspolban teljesen pang. Minden halott. A kereskedelmet az állam őrzi s vele a kereskedők nem tudnak versenyezni. A falvakban azonban minden bőségben van. A tiraspoli piacon is van mindenféle élelmiszer. A jóminőségű fehér kenyér 25 kopek, ami 25 leinek felel meg. A lakások elszomorító képeket nyújtanak. Háromnegyedrésztük üres: gazdáik elszéledtek a világ minden részébe.

— Mindenütt orosz címtáblákat láttam, sokat régi, moldovai cirill betűkkel. Sokat beszélnek románul. Román könyvkereskedőre is akadtam. Csupa szovjet könyve volt. A népház, amint itt nevezik, rendkívül furcsa külsejű. Az összes szobák a szovjetvezérek képeivel vannak kitapétázva. Külön szoba van Lenin tiszteletére. A falakon fényképek látnak Lenin gyermekkorától halálos ágyán. — Mindenütt észrevehető a vallási érzület felébredése. A két templom az istentiszteletek ideje alatt tele van. Azt mondják, hogy a monarkista mozgalom is növekedik.

— Sajtó Tiraspolban nincsen. Határenként hatalmas falragaszokon közzé a közönséggel a legújabb híreket.

— Az oroszok a román bizottság tiszteletére két ünnepséget rendeztek Dnyeszter mellett egy kertben.

Franciaország és Marokkó. Paul Leval francia miniszterelnök hosszabb nyilatkozatot adott az ujságok képviselőinek a marokkói helyzetről, s kijelentette, hogy egyes eddigi hű törzsek átpártoltak Abd-el-Krim csapataihoz, így támadt részen átengedve az arab csapatokat a francia hadsereg első vonalaiba.

Briand is nyilatkozik a kérdéssről, azt mondja, hogy a franciák a spanyolokkal együtt békeajánlatot tesznek Abd-el-Krimnek, amelyben elismerik a rif-kabilok függetlenségét, s ha Abd-el-Krim ezt az ajánlatot elutasítja, azonnal elrendelik ellene a legerősebb offenzívát.

Megállapítható ezekből és egyéb értesülésekből, hogy a marokkói helyzet igen súlyos a franciákra és spanyolokra nézve. A legutolsó táviratok szerint Taza környékén új csata van, a rif-kabilok ismét előretörnek, s már a marokkó—algiri vasutvonal védelmére különleges rendszabályokat kellett életbe léptetni.

Angol vélemények az európai helyzetről. Az angol külügyi hivatal közli, hogy az angol kormány nem gondol az Oroszországgal való diplomáciai viszony megszakítására.

A lordok házában Asquith kijelentette, hogy Európa békéje szerinte csak úgy jöhet létre, ha Németország belép a Népszövetségbe.

Lord Grey a háboru első angol külügyminisztere lemondóan állapítja meg, hogy a háboru óta az európai civi-

tekinetlye nagyot csökkent, amit eléggé igazol Marokkó, Egyiptom és a mai helyzete. Érdekes Lord Greynek az a kijelentése, hogy egyetlen esztendőre a tekintély visszaszerzésére az európai egyetértés helyreállítására.

HIREK

Megalakult a piaristák romániai rendtartománya. Most folyt le Temesváron a piarista rend választógyűlése. Ez a gyűlés volt a különálló romániai piarista rend tartomány első önálló gyűlése. F. év februárjában kelt döntésével ugyanis a pápa elválasztotta az erdélyi piarista rendházakat a magyar rendtartománytól és elrendelte, hogy egészen külön kormányzó szervezetet alkossanak. Ennek a pápai elhatározásnak véghezvitele történt meg mostani temesvári gyűlésen. Országos tartományfőnökké *Patay József* kolozsvári gimnáziumi igazgatót választották meg. Tanácsosokká választották *Blró Vencel dr.* kolozsvári tanárt, a neves történelmit, *Wiesner Gyula dr.* temesvári tanárt, *Ocskó Lajos dr.* kolozsvári tanárt és *Horváth Jenő dr.* nagykarolyi lelkészt. Az egyes rendházak főnökei lettek: *Barch József dr.* (Temesvár), *Fertetics István* (Kolozsvár), *Horváth Jenő dr.* (Nagykaroly) és *Visegrádi Lajos* (Máramaros-sziget). A kolozsvári főgimnázium igazgatója lett *Biró Vencel dr.*, a máramaros-szigeti noviciátus vezetője *Wiesner Gyula dr.*

Veres Dénes zágoni géptulajdonos, az egyházához való ragaszkodását a zágoni ref. egyháznak tett nagy adományával is bebizonyította, most újabb adományát adta egyháziasságának. Nevezetesen a *pákéi* ref. egyháznak, mintegy hálája kifejezéséül, hogy Isten segítségével csaknem 25 éven keresztül dolgozott gépjével a pákái gyülekezet tagjai között, a gazdálkodókból álló gyülekezeti tagok megalapozására, 300 lelt adományozott. Illese ezúton elismerés a nemes adakozót. — A háza cséplőgéptulajdonosainkat hangdolkozásra és tettekhez buzgólkodásra és az igazán elismerést érdemlőre.

A zsidók száma a világon. A New York-i zsidó statisztikai hivatal szerint a zsidók összes száma 15 millió ezer. Ezeknek kétharmada Európában van, egynegyede Amerikában. Közép-Európában általában a lakosság 1-2 százalékát teszik a zsidók, nyugaton az egynegyed százalékát. Palesztinában minden 10-ik ember zsidó. A legbővebb zsidó város New York 1 643 000 zsidóval (45 százalék), a Varso 319 000-rel (48 százalék), a harmadik ember zsidó), Bécs

300.000-rel (15 százalék), Budapestnek egynegyede zsidó.

Ünnep a bányában. A veresvízi kincstári bánya névünnepe Sarlósboldogasszony napján volt, e hó 5-én, mely alkalommal a bánya fényesen ki volt világítva s a védszent nagy képe a bánya bejáratánál virágfüzűekkel és koszorúkkal feldíszítve. A bányászzenekar pedig a bánya bejárata előtt szerenádot adott, míg a bánya folyosóin apró, bányarémeknek öltöztetett gyermekek mozogtak. Másnap a város főterén tüzene volt.

Kabar-székely rovásírás. Melich János egyetemi tanár a Magyar Nyelvtudományi Társaság ülésén érdekes előadást tartott a székely rovásírás eredetéről. Elsősorban megdöntötte azt a téves felfogást, mely azt állította, hogy a székely ékírás csak középkori koholmány. Bebizonyította, hogy ez az ősi írás valóság, melyet őseink már a IX. században ismertek és használtak s melyet annak idején a kazároktól elszakadt kabar törzs hozott magával. A kabar törzs beolvadt a magyarságba és a mai székelység őse lett.

Agyonnyomta a bika. Bikafalva udvarhelymegyei községben Simó Dénes odavalló gazdálkodó tizenöt évi évi díjazásért elvállalta a községi bika gondozását. A napokban, amikor a bikát Simó másodmagával az udvarról vissza akarta vezetni az istállóba, az állat valamitől megvadult és fejével a jászolhoz nyomta Simót, majd szarvaival kapta és a jászolba hajította. Mire a szerencsétlen ember segítségére siettek volna, már halott volt.

Lezuhant egy bádogos a templom tornyáról. Wiener Mózes bádogosmester a máramaros-szigeti görög katolikus orosz templom tornyáról, amelyre a bádogtetőt kellett volna huznia, lezuhant. A szerencsétlenül járt bádogosmester agyveleje szétloccsant és azonnal szörnyet halt. Wiener három árvája siratja. A kiállott fájdalom hatása alatt Wiener áldott állapotban levő felesége időelött gyermeket szült épp akkor, amikor férjét utolsó útjára vitték. A szerencsétlenül járt bádogos családja iránt városzerte óriási a részvétel.

Jaross Béla 25 éves papi jubileuma. A marosvásárhelyi róm. kath. egyházközség július 19-én nagyszabású ünnepség keretében fogja megünnepelni Jaross Béla címzetes apát, maroskerületi főesperesnek és marosvásárhelyi plébánosnak a hitközség szolgálatában teljesített negyedszázados lelkipásztori működését, 25 éves papi jubileumát. Az ünnepélyen Majláth Gusztáv püspök is személyesen meg fog jelenni.

Bekebelezési kérvényekhez állampolgársági igazolványt kell csatolni. Ingatlanvételeknél a tulajdon-

jog bekebelezési kérvényhez csatolni kell a román állampolgárságot igazoló bizonyítványt is. Minden olyan bekebelezési kérvényt, amelyhez ez a bizonyítvány nincs csatolva, hivatalból visszautasít a járásbíró, mint telekkönyvi hatóság. Ilyen hiányos kérelmek az utóbbi időkben tömegesen lettek visszautasítva. Ez az intézkedés abban a rendeletben leli magyarázatát, amely szerint Romániában idegen állampolgárok ingallant nem vehetnek.

Földalatti város. Észak-Ontario államban az aranybányákban 3000 láb mélyben bányásznak. A munkások és a szerszámok felvonókon lesznek a munkahelyükre szállítva. Az egyik legnagyobb aranybányában 3000 lábnyi mélységben fekvő réteget kiaknálták s most az alatta fekvő rétegre került a sor, amely helyenkint 4000 láb mélységben van. Miután a szerszámház, a kovácsműhely s a kisebb-nagyobb telepek a felszínen voltak, igen sok időt veszítettek a fel- és leszállással. A kérdést most úgy oldják meg, hogy három ezer láb mélységben benn a bányában, a kiaknázott tárnákban egy kis bányavárost építenek, ott lesznek a műhelyek, villanyelosztó telepek, szerszámházak és üzemépületek is.

Dollár, angol font, sweici franc, román lei készpénzt magyar mezőgazdánknál, a magyar gyáriparban és árukereskedelemben heti $\frac{3}{4}\%$ kamattal gyümölcsöszteti Magyarország békebeli legtekinélyesebb, tőkelegerősebb és legmegbízhatóbb bankja a *Róth Bank Budapest, Vilmos császár-út 45. Alapítást éve: 1906.*

Huszonöt év alatt megkövesedett egy holttest. Foulton város temetőjének rendezése közben kiástak néhány sirt és az egyikben megkövesedett holttestet találtak. A holttest huszonöt esztendő alatt kővé keményedett. Egy Guthriené nevű asszony holttestén történt meg ez a változás, aminek magyarázatát nem tudják adni, mert ugyanabban a talajban mind elporladtak huszonöt év alatt a holttestek. Guthrienének teljes épségben maradt az arca is. A holttest oly nehéz lett, hogy öt ember csak erőlködve emelhetette ki a sírból. Az orvosok most tanulmányozni fogják a különös holttestet.

Husz lovat loptak a cigányok. Junius 29-én, hétfőre virradólag a bodosi közlegelőről nyolc regábéli cigány husz lovat hajtott el Szarazajtan, Kálnokon, Köröspatakon, Sepsiarákon, Vadastetön, Temespatakon át Predeal felé, s a lopásról idejében értesült prázsmári, szentpéteri, alsótömösi, sepsiköröspataki, brassói és sepsiszentgyörgyi csendőrpáncsnokságok telefon és távirat segítségével sem tudták elfogni a tetteseket. A károsult gazdák

sirva panaszták el, hogy lovaik ellopásával vagyonuk nagy része elveszett s nincs hatóság, karhatalom, amely lelkiismeretesen a tolvajok elfogására komoly lépést tenne. Ez a szomorú tényállás jellemző a mi közbiztonságunkra. A gazdák kétségbeesve nyomoznak. Szárazajta szélén megtalálták az egyik ellopott ló hulláját; megállapították, hogy a szászhermányi Ölt-hidnál a buza és répatáblákon keresztül nagy károkat okozva haladtak el a lovakkal a tolvaj cigányok, a Temes-patak határán át a nyomok ismét tisztán kivehetők voltak. Tanuk látták a menekülő cigánybandát, s nincs sehol mezőőr, éjjeli őr, csendőr, amely utjukban megakadályozta volna őket.

Dollár, angol-fönt, sweici franc, román lei készpénzt kihelyezi budapesti bérházakra és magyarországi mezőgazdasági nagybirtokokra I. helyű jelzálogbiztosítékkal évi 32% kamat mellett Magyarország békebeli legtekintélyesebb, tőkelegerősebb és legmegbízhatóbb bankja: a **Róth-Bank Jelzálog osztálya, Budapesten VI. Vilmos császár-út 45. Alapítási éve 1906.**

Feltalálták a törhetetlen üveget. Egyik eszperanti nyelvű folyóirat ad hírt erről a szenzációs találmányról, amely már régóta foglalkoztatta a vegyészeket. Most végre Pollák és Ripper osztrák vegyészeknek sikerült süritett ureumból megfelelő eljárással előállítani. Az organikus üveg, amint a feltalálók elnevezték, tisztaság és átlátszóság tekintetében kiállja a versenyt a régivel, úgy hogy optikai műszerek készítésére is kiválóan alkalmas.

Ne igyunk vizet a gyümölcsre. A gyümölcsszezon idején orvosi körök figyelmeztetik a közönséget, hogy hideg vizet gyümölcsre ne igyék. Különösen a szülők figyelmét kell felhívni, hogy gyermekeiknek semmi körülmények között ne adjanak gyümölcs után vizet, mert már többször halállal végződő szerencsétlenségnek lett okozója a gyümölcsre ivott víz.

Dollár, angol font, sweici franc és román lei átutalásokat kamatozó folyószámlára elfogad és azt évi 32 és 36% között gyümölcsötlet Magyarországon békebeli legtekintélyesebb, tőkelegerősebb és legmegbízhatóbb bankja: a **Róth Bank Budapesten, VI. Vilmos császár-út 45. Alapítási éve: 1906.**

Egy krokodilust fogtak egy német folyóban. Junius 10-én az Odera-folyóban egy kilencven cm. hosszú, 7 éves krokodil fogtak a német halászok. A rendkívüli halászsákmány a legnagyobb bámulatba ejtette az embereket, végre kiderült, hogy a félelmetes idegen egy közeli szórakozó helynek mulatványos bódéjából szükkött meg és a gazdája a hatóságoktól

való félelem következtében nem mert jelentést tenni a krokodilus szökéséről.

Bányarobbanás. Amerikában a múlt hét végén borzalmas robbanás történt a Sanford, N. Carolinához 8 mérföldnyire fekvő Carolina Coal Co. bányájában. A bányászok reggel leszálltak a bányába, melyről előbb a gázfelügyelő azt jelentette, hogy a bánya gázmentes, a munka megkezdhető. Féliz tájban aztán borzalmas robbanás reszketette meg a levegőt. Egy gázüreghez ért egy bányász és az felrobbant. Utána még két robbanás történt a del-előtti folyamán és teljesen reménytelenné vált annak a 71 bányásznak a sorsa, akik reggel leszálltak a bányába. Az elpusztultakat csak napok múlva tudták felszínre hozni.

Megerőltető napi munka után csodásan üdit és frissit a valódi **DIANA SÓSBORSZESZ**-szel való bedörzsölés.

Művelődési mozgalom.

Mire képes egy község, ha lelkes népe és vezetői vannak? A *csik-szenttamási* róm. kath. népszövetségi műkedvelő társaság junius 21-én zárta le heti rendszeres előadásainak idei sorozatát. Nyolc hónap alatt: nov. 9-től junius 21-ig tartottak 35 előadást, mikor előadtak 42 szindarabot, 3 monológot, 20 karéneket, 7 szólóéneket zenekísérettel, 9 kuplét, 21 szavalati darabot. Ezen kívül rendeztek még 12 ismeretterjesztő előadást, melyeken a legfontosabb kérdésekről nyújtottak tájékoztatást a szép számú hallgatóságának. A lelkes gárdának 73 tagja van, kik közül tizen felüli alkalommal szerepeltek: Bara Ignác kántor 29, Molnár Margit 27, Biró Katalin 25, Székely Eszti 21, Szócs István 19, Bara András 18, Molnár Piroska 18, Jartó István 17, Bara Károlyné 14, Bara Mártonné 13, László Gizella 13, Bara Ignácné 12, Albert Gergely 11, Sándor Imre 11. Megérdemlik, hogy az egész község, sőt az egész magyarság tisztelettel üdvözölje őket!

A **Iozsádi (Hunyadm.) református** műkedvelő ifjuság husvét másodnapján d. u. 3 órai kezdettel színlelőadásal egybekötött ünnepi mulatságot rendezett. Színre került a „Cigány”, 3 felvonásos népszínmű, melyet a parochia udvarán felállított színpadon adtak elő. Szerepeltek: Gyenge Sámuel jóvitalétkész, Zudor Máté, Fekete Ida, Zudor Bálint, Vincze Máté egyházi, Zudor Endre, Gyenge Birike, Fekete Máté, Zudor Gyula, Kiss Máté, Farkas Irén, Fekete Lenke, Györfi Ilona, Székely Vilma, Ferenc Juliánna, Ferencz Sándor, Székely József, Zudor Máté Károly, Herczeg Máté és Bökös József. Mind-

annyian nemes igyekezettel törekedtek arra, hogy ez alkalommal is (alig egy év alatt a 7-ik előadás volt) kedvessé és emlékezetessé tegyenek egy szép ünnepi napot a helybeliek és a szomszéd falvakból is mindig nagyszámban összegyülekező magyarság részére.

A szülők boldogok voltak, látva, hogy fiaik és leányaik a próbákra fordított sok időt ilyen szépen felhasználták s örömmel állapították meg ezuttal is, mint mindig, hogy „bizony ez is munka s nem haszontalan időtecsérlés.” A betanítást édes anyanyelvünknek műveléséért, valamint az ifjuság és hives iránt való önzetlen szeretetből Gyenge Sámuel jóvitalétkész végezte. Odaadásal segédkeztek neki: Zudor Bálim kurátor, Nagy Antal, Vincze György, Györfi Dénes, Györfi Samu, Ferencz Béni, Farkas Béni presbiterek, az egyháziak és ifj. Fekete Zsiga egyháztagnak kik mindannyian köszönetet és elismerést érdemelnek.

Örömműnep Haranglábban. Junius 21-én ritka ünnepe volt a harangláb unitárius egyházközségnek. Ekkor szentelték fel a közadakozásból beszerzett igen szép harangot. Junius 14-én hozta el *Buzogány Kálmán* lelkész segésvárúrol a Ferrioagricola öntődjéből Szathmáry István egyházközségi főgondnok szekerével, Harangláb határába d. e. fél 10 órakor érkezett meg, amikor a község apraja-nagyja nemzetiség és valláskülönbség nélkül elébe vonult s virággal borította be az új vendéget. A falu népet Szathmáry Gyula kövi felügyelő-gondnok és Gálfalvi Sándor unitárius tanító vezették. Gálfalvi Sándor megható szavakkal üdvözölte a kedves vendéget, méltatta annak fontosságát és jelentőségét, azután Benedekffy Béla ref. tanító vezetésével a dalárda énekelt e célra betanított vallásos énekeket. Énekszó mellett indult tovább a menet, elől a dalárda, azután a harang a presbiterektől körülveve, utána az öregek s végül az iskolás gyermekek. A harangszentelési beszédet Sándor Gergely dősfalvi lelkész tartotta, igen szép tömör beszédben méltatta a harang jelentőségét és fontosságát, visszaidézvén a háboru szerződéseit, a visszatért harangban a jövő boldogságának eljöveteletét látja. Azután Gvidó Béla köri esperes megáldó szavai következtek és végül Buzogány Kálmán helybeli lelkész felolvasta Meltóságos és Főtisztelendő Ferencz József püspök urnak üdvözölő leiratát, melyet az ünnepő közönség nemzeti és valláskülönbség nélkül, hódolata és tisztelete jeléül fannállva haligatott végig.

Az egyházi tanácsosok, köri papok, egyházközségek kiküldöttei s a helybeli hivesek lelkileg és testileg kielégítő, kedves benyomással távoztak a ritka szép ünnepségről.

GAZDASÁGI ÉLET.

Milyen módon szólhatnak bele a gazdák az ország törvényhozásába?

Államunk törvényhozása a tavasz folyamán egy új törvényt hozott, mely közelről érdekel minden gazdát. A törvény címe „A mezőgazdasági kamarák létesítéséről szóló törvény.” Célja szót vezetni a gazdákat s módot adni nekik arra, hogy érdekeiket megvédelmezzék. Kétségtelen, hogy a gazdaérdekek megvédésére régóta szükség van. Országunk gazdaközönsége már valószínűleg fuldokolt attól a sok nem helyén való intézkedéstől, mellyel terményei védelmét megbénították. Az egyesületekbe emorúlt erdélyi gazdaközönség haszta- emelte fel szavát a nem helyesen alkalmazott rendeletek ellen, feliratait, tiltakozásait gyanu és meg nem értés gazdák az ókirályságbeli vezető poli- kusok részéről, kik nem ismerve — a nekik nem létező — gazdasági egyle- tet, úgy fogták fel az ilyen feliratokat, hogy az erdélyiek megint valami kivált- ságot kérnek.

A gazdaközönség azután némaságra hozhatva türe, hogy a hibás vám- rendszer miatt 1922. és 1924 ben az árak, 1923-ban a vöröshagyma-ter- més rothadjon el belföldön, hogy 1924 őszén kiszállítsanak minden lóhere magot, melől az ország vetőmagszükséglete edeztetett volna.

Az élőállat kiviteli illetéke és szállí- tási költsége hányszor lenyomta az ára- t, hogy a gazda kénytelen volt a maga takarmányon nevelt vagy hizlalt állatait olcsón elkótyavetyélni

A kérdés az, hogy jobban lesz-e ez- zén? Rendet teremt-e ezekben az ösz- rökuszált gazdasági helyzetekben a mezőgazdasági kamarákról szóló tör- vény? Maga a törvény nem teremt új helyzetet, csak módot ad a gazdaközön- ségnek arra, hogy akaratát nyilvánítsa s kormányának, hogy a gazdaközönség nyilvánított akarata szerint kormá- kozzon. Ha a gazda nem ügyel arra, hogy kik képviselik őt a kamarában, hogy a kormány más utakon találja meg, mint ahogy azt kamarái útján a gazdák óhajtják, úgy hiábavaló a tör- vény, nem segít semmit rajtunk.

Éssük hát ezek után először mi mó- dot lehetnek a mezőgazdasági kamarák?

A törvény szerint királyi rendelet ál- lítja meg, melyik megyékben hoznak fel kamarát s hogy annak ha- rterre egy vagy több megyére fog-e terjedni. Az erről szóló rendelet még

nem jelent meg, de a napilapok máris a következő helyeket jósolják: Külön kamarái lennének: Krassósözörény, Arad, Bihar, Szatmár, Máramaros, Kolozs, Torda-Aranyos, Alsófehér, Hunyad, Fogaras, Szeben, Brassó, Szilágy és Temes-Torontál megyéknek, míg közös kama- rákat kapnának: Szolnokdoboka Besz- tercenaszóddal, Marostorda Kisküküllő- vel, Háromszék Csikkal, Nagyküküllő Udvarhellyel.

A kamarák feladatai lesznek: vé- leményezni a mezőgazdaság, erdészet, állattenyésztés s más e szakba vágó törvényjavaslatokat és rendeleteket. Ja- vaslatokat készíteni a vámpolitikai ker- désekről, a vasuti és viziuton való szállí- tási díjakról. Hivatásuk lesz felügyelni a gazdasági iskolákra, mintagazdaságo- kat létesíteni, ellenőrizni a takarmány- magvakat, kiállításokat és tanulmányuta- kat rendezni, tisztafajban tenyésztett ál- latokat törzskönyvelni, szakvéleményeket adni stb.

Tehát e főbb célok megvalósítására rendeli el a király a kamarák felál- lítását.

A rendelet megjelenése után a ka- mara választás útján jön létre. Vá- lasztó minden román állampolgár aki:

1. legalább 3 hektár (kb. 5.1 hold) saját birtokon gazdálkodik;

2. 10 hektárnál (kb. 17.3 hold) na- gyobb mezőgazdasági területen dolgo- zik, mint bérlő;

3. 1 hektárnál (1.7 hold) nagyobb saját vagy bérelt területen kertészetet, méhészetet, vagy szőlőművelést üz;

4. erdőtulajdonos 5 hektár (8.65 hold) területen;

5. végezte a gazdasági, állatorvosi, vagy erdészeti főiskolát s egy év óta az illető megyében van;

6. gazdasági, állattenyésztési és erdészeti egyletek egy képviselőt küldenek a kamarába.

A választók neveit (kik fenti felté- telek bármelyikének megfelelnek) közsé- gekben a körjegyzők, városokban a polgármesteri hivatalok állítják össze minden évben. Az általuk összeállított választói listákat a járásbíróhoz kül- dik be. A járásbírók kötelesek 15 napig a szavazók listáit kifüggeszteni, hogy az érdekeltek megtekinthessék. Aki kimaradt a listából, az 15 napon belül felelhet a járásbíróhoz s ha ott is elutasítanak, a törvényszékhez. Tudomásom szerint a legtöbb járás- bíróságnál most vannak kifüggesztve a szavazók listái. Tekintse meg azt minden gazda s ha kimaradt volna, ide- jében szólaljon fel ellene.

A választók pontos megállapítását a kamarai választások megejtése követi. A választások idejét szintén királyi rende- let határozza meg. Az idén valószínűleg augusztus és november közötti időben

fognak megtörténni. A szavazások a járás- bíróságoknál folynak le, hol a választók, ha egy megyére terjedő hatásköre van a kamarának, 17 kamarai tagot, ha több megye alkot egy kamarát, úgy minden megye 10—10 tagot választ. Választ- ható minden választó, ki 30-ik évét betöltötte. A szavazás mindazokra köte- lező, kik a névjegyzékben benne vannak. Aki indokolatlanul nem szavaz, 100—500 Lei pénzbírságot fizet. A szavazók által megválasztott 17 tag a törvényben foglalt 11 hivatalos taggal együtt alkotja a megyei mezőgazdasági kamarát. A választott ta- gok megbízatása 5 évig tart. A gazda- közönség láthatja az elmondottakból, hogy a választott tagok többsége igen csekély a hivatalos tagok fölött, tehát törekednie kell minél ügybuzgóbb ta- gokat választania, kik a gyűlésekre szorgalmasan eljárnak, mert különben nem a gazdaközönség, hanem a hiva- talos személyek véleményének kifeje- zőivé lesznek a kamarák.

A kamarai választók által jelölt kama- rai tagokat 20 választónak kell jelölnie s minden jelölt köteles a választási nyomtatványok költségeihez hozzájárulni s 1000 Leit a kamara javára lefizetni.

A kamara elnökét, 2 alelnökét, igaz- gatóját és többi hivatalnokait a 17 meg- választott és 11 hivatalos tagból álló kamara választja.

Láttuk fentiekben a mezőgazdasági kamara célját és alakulását. A feladatok nagy száma kétségtelenül költséget is igényel megvalósításukhoz, s mi sem természetesebb, hogy e költségeket első- sorban az érdekelt gazdáknak kell visel- niök. Ebben az értelemben a kamarák úgy tekinthetők, mint kényszergazdasági egyletek, melyeknek mindenki tagja, s melyek tagsági díjait (kamarai illetékeit) az állami adókkal együtt hajtják be.

Ezt a kamarai illetéket minden gazda fizeti s az állami adónak fél %-át teszi ki.

Az állam ezenkívül átengedte az állami gazdaságok és erdők jövedelmének bi- zonyos %-át a kamaráknak, valamint kamarai jövedelmet képeznek a községi legelők bevételeinek 25%-a és egyéb jövedelmek.

További részletezéssel nem óhajtunk e törvény ismertetésébe belemenni, de készséggel ajánljuk fel érdeklődőknek a további felvilágosítást.

Ismételjük, hogy a gazdaközönségnek mostantól kezdve alkalom kínálkozik saját ügyeiben véleményt nyilvánítani. Kívá- natos, hogy éljen is ezzel a joggal. Ruházza képviselőtét hozzáértő és meg- bízható emberekre, mert jó törvények dacára már sokszor tönkretettek nem helyesen megválasztott emberek egész országokat.

Dr. Nagy Endre.

Hogy is vagyunk csak a Csibi János magyarói csodatehenével?

Elofvastam a 27-ik számban közölt hirt a Csibi János magyarói malommester „csodatehenéről”.

A leírt eset gyakran fordul elő, de helytelen, hogy a gazda utolsó pillanatig feji tehenét és nem apasztja idejében el. Mindenesetre megsínyli a tehenet is, hogy a vemhesség utolsó szakában, mikor a vehem több és több táplálékot igényel az anyától, még a kifejt tejjel is gyengítik a tehenet. A tehen ezen időben nem tud annyi táplálékot felvenni, mint amennyi a vehem táplálására és azon kívül a tej termelésére szükségeltetik, ennek következménye, hogy saját szervezetét, zsirját fogyasztja, használja fel.

A helyes eljárás az, hogy legalább 2 hónapot szárazon kell hagyni a tehenet. Legtöbb esetben a tehen elapaszt magától úgy, hogy ezen elapasztás, illetve szárazon állás és ellés között meg van a két havi idő. Ha azonban ezen elapasztás nem történik meg, úgy mesterségesen kell a tehenet elapasztani.

Az elapasztás úgy történik, hogy fokozatosan kevesebb és kevesebb tejet fejtünk a tehenről, úgy, hogy az elapasztás kezdetétől 8—10 napra már nem fejtjük, akkor teljesen el van apasztva.

Olyan teheneknél, melyek nem üzetek be, megtörténik, hogy 2 teljes éven át egyfolytában adnak tejet. Ez azonban más eset, mert itt nincs vehem, mely sok táplálékot igényel.

Azon esetben, mikor a vemhes tehen nem áll szárazon a megkívánt időben, nemcsak a tehen gyengül le, hanem a borju is gyengébb lesz. De az kihatással lesz az ellés utáni tejelési időre is, mert ezen új tejelési időben lényegesen kevesebb tejet fog adni.

Felhívjuk tehát gazdáink figyelmét, hogy legyenek gondnal ellős teheneknél és okvetlenül apasszák el tehenük tejét mesterségesen, ha az magától nem történik meg.

Gyalui Rosenberger Sándor.

Brassó. Marhahus levesnek 26—28, marhahus pecsenyének 36—40, sertés combja 42—44, zsirszalonna 52, zsir 70, tojás 1'80—2'50, csirke párja 70—120, buza 1300—1500, rozs 900—960, sörárpa 825, takarmányárpa 725, szemes kukorica 620—640, burgonya 550, széna laza 280, szalma laza 220, export ökör kg. 24—27, sertés 38—40, igás ökör drb 7—10,000, ló 3—10,000, luxus ló 14—20,000 L.

Marosvásárhely. Buza 200—210, tengeri 90—95, árpa 120—130, zab 75—80, új burgonya 70—80, régi burgonya

30—35, paszuly 110—125 lei vékánként. Teavaj 110 lei kg.-ként. Sajt 28—30, méz 40—45 kg.-ként. Választott malac 250—350 lei. Hizott sertés élő-súlyban 26—30 lei kg.-ként. Szeker széna 800—1200 lei.

Sármás. Sok eső miatt állanak a gazdasági munkálatok. Termés szalmás gabonákban közepesnek, kukoricában szüntén, répában és burgonyában jónak mutatkozik. Szénában rossz a termés, hasonlóan veszély fenyegeti a szőlőket. Buza 1200, kukorica 520—540, zab 720, árpa 650, jármos-ökor párja 15—25,000, hizott ökör kg. 24—28, jó tehen drb. 6—11,000, borju 1—4000 L.

Szatmár. Buza 1400—1420, rozs 900—1000, új árpa 620—660, zab 800—850, kukorica morzsolt 660—680, lucerna és lóhere I-rendű új 170—200, régi széna 130—150, alom szalma 65—80 L.

Székelyudvarhely. Marhahus levesnek 27, pecsenyének 27, sertés combja 37, zsirszalonna 50, zsir 68, tojás 2, csirke párja 70—120, buza 1300—1500, rozs 900—1200, takarmány árpa 800—1000, burgonya 320, széna laza 260, szalma laza 180.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság.

Cluj—Kolozsvár, Piața Unirei (volt Mátyás Király-tér) 7.

Alaptőkéje: 25,000,000

Tartalékok: cca 24,200,000

Flókkal: Désen, Dicsőszentmártonban, Gyulafehérváron és Marosvásárhelyen. Affiliált intézetek: Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár R.-T. Magyarud-Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár R.-T. Torda-Udvarhelymegyei Takarékpénztár R.-T. Székelyudvarhely.

Áruraktáral a vasúti állomás mellett. — Betéteket elfogad, váltókat leszámít, átutalásokat teljesít. — Mindenféle bankszerű üzletet előnyösen végez. — Safe deposit | Engedélyezett devizahely!

Géphajtó köteleket

kenderből és manillából, malomhevedereket, transzporthevedereket s mindenféle gazdasági köteleket és zsinórt gyárt és szállít

Cosma János

kötélgyártó

Cluj—Kolozsvár,

Str. G. Tamaș (Galamb-u.) 14.

Szövetkezeti élet.

A hitelszövetkezetek szerepe a községi életben.

Régi közmondás, hogy egyesülésben az erő. Ennek a mondásnak az igazsága mindenki a gyakorlati életből és a természetből ismeri. Avagy nem látjuk azt, hogy amíg egy vízcepp alig képes erőt kifejteni, addig a nagy folyamok malmokat és gépeket hajtanak. A kenderfonalat és gyermek elszakítja, de az egyes fonalakból font kötél már őrüli erőt képvisel. Amit az egyes ember ereje és munkája nem tud elvégezni, az az egyesült emberi erő játszva végzi el.

A szövetkezeti életnek és eszméinek is ez a gondolat az alapja. Egyesíteni a gazdasági erőket olyan feladatok elvégzésére, amelyeket az egyesek gazdasági erőtlenségüknél fogva egymagukban megoldani nem képesek. Ebből a nézőpontból lássuk, minő hatást tölthet be egy hitelszövetkezet egy község életében.

A mai gazdasági életet és termelési hitelgazdaságnak szokták nevezni, mert mindenféle gazdasági munkához és termeléshez akkora tőkére van szükség, mely legtöbbször senkinek sem áll rendelkezésére, hanem azt hitel útján szerzi meg, azaz kölcsönveszi.

A helyzet ugyanez a községi életben is. A gazdálkodó falusi ember is sokszor van abban a helyzetben, hogy amikor állatokat, gazdasági eszközöket, vetőmagot stb. vagy földet akar vásárolni, hitelre szorul.

A hitelszövetkezeteknek tehát első és legközvetlenebb hivatása a község lakossága hitelszükségletének kielégítése és pedig minél olcsóbb pénzzel.

Ezt a feladatot pedig a hitelszövetkezetek leghelyesebben úgy oldhatják meg, ha a község minden lakója, hacsak pár hétre is, felesleges pénzét nem a láda fiában tartja, hanem beadja a községi hitelszövetkezetbe. Ha ez általános szokás volna, akkor a betevő biztosítva volna, hogy betett pénzét bármikor, mikor arra szüksége van, visszakapja viszont a felesleges pénz a hitelszövetkezet útján ahoz az embertársához jutna, akinek arra a saját gazdasági életében szüksége van.

Igy tulajdonképpen igazt keresztény cselekedetet is gyakorolok, mikor segítők saját embertársamon anélkül, hogy káros szenvednék, mert hiszen még én is járrok, mert betett pénzem után biztos kamatot kapok.

Első pillanatra el sem lehet képzelni, hogy minő nagy előny az, hogy ha a falusi ember hitelét a községben megkaphatja.

Csak természetes, hogy a község életében ismerheti az embereit, hogy

mennyi hitelt bír meg vagyoni viszonyai és egyéni megbízhatóságánál fogva és így könnyebben megkaphatja esetleg a sok költséget okozó bekebelezés mellőzéseivel a kölcsönt, mint az őt nem ismerő távoli, városi székhelyen.

Hátha még elgondoljuk, hogy a pénz felvétele, a kölcsön megújítása végett nem kell esetleg egy évben négyszer is bemenni a kezes komákkal együtt a több kilométerre fekvő városba, amivel elvesztenek egy gazdasági napot, nem számítva a tényleg felmerülő költségeket és egy kis poharazást; ez minő gazdasági megtakarítást jelent az egyesekre nézve. Amennyiben a hitelszövetkezet ezt a feladatot a saját tőkéjével nem oldhatja meg, ott van a háta megett a szövetkezeti központ, amely a szükséges nagyobb tőkét is közvetíti részére.

De nincsen a község életének olyan gazdasági ága, amelyben a hitelszövetkezetnek ne lehetne szerepe. Csak gondoljunk arra, hogy a mai gazdasági életben, minő szerepet játszanak a gazdasági gépek, melyeket a falusi ember egymaga megszerezni nem tud, míg szövetkezeti alapon a község megszerezheti azokat a gépeket, melyeket a gazdasági gépek használata a termelésre nézve jelent. Ma már vannak községek, amelyeknek szövetkezete Ford Traktort, cséplőgépet stb. vásárolt, amelyek a közmunka rendelkezésére állanak.

A kis ember nem tudja kihasználni a nagyobb gazdasági helyzetet, a nagybani vásárlás és eladás előnyeit, a magyarázatos árúival nem tudja az árakat csökkenteni, és nem tudja kivárni a kialakuló kedvező alkalmakat, míg ha pl. a szövetkezet keretében gabonaraktárakat tartanak fenn, közös beszerzéseket és eladásokat eszközölnek, akkor ezeknek az előnyeit a falusi kisbirtokos is megszerezheti, gabonáját sem lesz kénytelen eladni veszteséget, mert gabonájára előleget vehet.

Vagy gondoljunk arra, hogy minő értékesítés nélkül marad a falu tejterméke, különösen olyan vidéken, amelyek városoktól távol vannak, holott, ha egy tejszövetkezet kebelében tömörülnek, az a gazdaságot gyönyörűen kifejleszthetik, mert a gépekkel felszerelt tejszövetkezet tejet feldolgozott állapotban a legutóbbi városokban is értékesíthetné. Vajjon nem csak saját tehetetlenségünk oka annak, hogy amíg pl. Svédországban a tejből az egész világra kivitelű cikket készítenek, addig mi még mindig nem jutottunk tudatára annak, hogy minő hasznot lehetne teremteni a tejtermékekkel.

Végül ott van egész területe a kulturális munkának, amelyeket a község a szövetkezet révén oldhatna meg. A szövetkezet évi nyereségéből áldozhatna bizonyos részeséget olyan intézmények létesítésére, amelyek hivatva volnának a község

gazdasági és kulturális életét emelni. Gazdasági előadások tartása, népkönyvtárak felállításai, dalos körök, iskolák támogatása stb. mindolyan feladatok, melyeknek megoldásában a szövetkezetek hathatósan támogathatnák a községet.

Szóval csak egyetértés és egyesülés kellene egy község lakócai között és egy szövetkezeti élet keretében olyan áldásos gazdasági és kulturális munkát lehetne kifejtetni, mely pár év alatt mutatná hatását a község gazdasági és szellemi fellendülésében.

Mindezekből azt a következtetést vonjuk le, hogy nem volna szabad lennie egy községnek sem, melynek ne lenne meg a maga hitelszövetkezete és nem volna szabad megtörténnie, hogy a község minden lakója ne legyen tagja a saját hitelszövetkezetének.

Hogy azonban az egységes hitelszövetkezeti élet alapfeltételeiről is szóljunk pár szót, a mai megváltozott viszonyok között, hogy a szövetkezet fejlődésének anyagi feltételei meg legyenek, szükséges, hogy a szövetkezetnek legalább 50—60.000 lelei befizetett üzletrésze legyen, mert legalább annyi saját tőkének kell lennie, mellyel a szövetkezet dologi és személyi kiadásait megkeresi, azután szükséges volna, hogy mindenki, akinek csak pár hétre is felesleges pénze van, azt adja be a szövetkezetbe, hogy így annak meglegyen a hitelnyújtáshoz szükséges tőkéje, melyhez járulna a központ által nyújtott hitel, melynek alapját azonban természetesen a befizetett üzletrésztőkével képviseli.

Szükséges egy pontos, lelkiismeretes könyvelő és természetesen egy lelkes igazgatóság és felügyelő-bizottság, akik, ha igazi keresztény szeretettől vannak áthatva, a szövetkezeti életnek beláthatatlan szép fejlődését biztosíthatják.

Mindezeket szíves megfontolás végett mondjuk el népiünknek és ha megértik szavunkat, a Kolozsváron székelő Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége készséggel áll rendelkezésükre (Strada Minerva No. 3.)

Legközelebbi cikkünkben szólni fogunk arról, hogy hogyan alakítandó meg egy községi hitelszövetkezet és miként veheti fel működését.

Addig is gondolkozzunk azon, hogy egyesülésben az erő. Dr. F. J.

A székelyderzsi hitelszövetkezet ünnepe.

A székelyderzsi hitelszövetkezet 1925. június 28-án szép, a falu minden rétegének együttérzését jelképező ünnepély keretében jubilálta fennállásának 30 éves évfordulóját. Ez az ünnepély erős tanubizonyosság arra, hogy székely népiünk átérzi a szövetkezés nagy fontosságát és a szövet-

kezetekbe való tömörülést szükségesnek látja. A hitelszövetkezetek a kisemberek menedékhelye a fojtogató és gombamódra szaporodó uszora előtt és ezt látta be a község lakossága, amikor lelkes papjának hívó szavára, a háborus években teljesen legyengült hitelszövetkezet újraépítésére ismét összesereglett. A hitelszövetkezet lábraállításáért elsősorban Balázs András unit. lelkészt illeti az elismerés, aki erős kézzel, ideális emberszeretettel és önzetlen munkájával azt újra feltámasztotta. Ebben hű és segítőtársa volt Bán Mózes öreg székely gazda, aki már 30 éve, tehát a megalakulás első napjától hű pénztárnoka a szövetkezetnek.

Az ünnepély a történelmi és európai hírű gyönyörű unit. templomban folyt le, ahol Péter Sándor székelymuzsnai unit. lelkész magasan szárnyaló s a szövetkezeti eszmét méltató predikációt mondott. Az istentisztelet után a szép templomi gyülekezet alakult díszközgyűléssé, melyet Balázs András helyi unit. lelkész, mint elnök nyitott meg a szövetkezet 30 éves történetének ismertetésével. Szépen szavallak Csenkér Juliska és Dénes Irma székely leányok, szintén szövetkezeti tárgyú verseket. A „Gazdasági és Hitelszövetkezet Szövetsége” nevében és képviselőiben Elek Béla központi ellenőr tartott üdvözlő és további munkára serkentő beszédet. A siménfalvi és nyikóvidéki hitelszövetkezetek üdvözlését Pál Dénes siménfalvi unit. lelkész tolmácsolta meleg szavakkal, Szathmári Ferenc helybeli kántortanító pedig a fogyasztási szövetkezet testvéri üdvözlését hozta, míg a muzsnai hitelszövetkezet írásban küldte jókívánatait.

A díszgyűlés után közebed hozta össze a falu minden osztályának és intézményének képviselőit, ami az estéli órákban ért véget. Az ünnepélyen jelen voltak azzal a meggyőződéssel távoztak, hogy ez a nap nemcsak a községnek, hanem a vidéknek is hatásában maradandó kultúr és gazdasági eseménye volt.

Babós és Társai
vaskereskedése
Regina Maria
21. sz.

Legjobban felszerelt gazdasági gép, etc., borona és alkatrészraktár, vadásztöltények.

IPARI ROVAT

Nem veszik el a magyar államtól kapott gépeket

Nagy riadalmat keltett az iparügyi minisztérium rendelete, amelyben mind azoknak a gépeknek összeírásáról intézkedik, amiket még a magyar állam adott iparpártolás címén az erdélyi kisiparosoknak. Az ijedtség érthető is, mert hisz kézenfekvő a gondolat, hogy az összeírásnak semmi más célja nem lehet, mint a jóhiszeműen adott és elfogadott gépeket visszavenni a jogos tulajdonosoktól. A marosvásárhelyi királyi ítélőtábla a magyar államtól iparpártolás címén kisiparosoknak adott gépek ügyében a hadügyminisztériummal szemben szenzációs és elvi jelentőségű döntést hozott, amely remélni enged, hogy az esetleges konfliktusok a bíróságok tárgyalóságán hajótörést fog szenvedni. Jeremiás Antal szovátai géplakatos 1908-ban a magyar államtól az iparpártolási akció terhére egy esztergapatot, egy gyalugépet, egy csavarmetsző és egy furógépet kapott, azzal a feltétellel, hogy ipartelepét öt esztendeig üzemben kell tartania és köteles az öt év alatt négy inást felszabadítani. Három évvel ezelőtt Jeremiástól a gépeket a hadügyminisztérium elkobozta azzal az indoklással, hogy a gépekkel fegyvereket is lehet készíteni. A törvényt úgy döntött, hogy a gépek elvétele jogtalan volt, de a hadügyminisztérium ellen csak kártalanítási keresetet indíthat Jeremiás. A géplakatos mester az ítéletet megfellebbezte a marosvásárhelyi ítélőtáblához, amely előt az iparkamara bizonyítványával igazolta, hogy a jogtalanul elvett gépeket kizárólag ipari célokra használta fel. Az ítélőtábla helyet adott a keresetnek és ítéletileg megállapította, hogy az erdélyi kisiparosoknak a magyar állammal kötött szerződése ép olyan hatállyal bír, mintha a szerződés magánféllel kötött volna és így a gép, miután Jeremiás a szerződési kötelezettségeket pontosan eleget tett, jogos és elvitathatatlan tulajdonát képezi.

(I. L.)

Ipari szakkönyvek. Olvasóink figyelmébe ajánljuk az alábbi praktikus ipari könyveket:

Prohászka: Vasipari szerszámok	120.—
Hoszpodár: A telefon	30.—
Barna: Eszterga, furó és marószerszámok	60.—
Barna: Vas és fémpipar	160.—
Németh: Az ács	100.—
Knapp: Fémszinezés	120.—

Kiss: Egyenáramu motor	— — 60.—
Németh: Kis földszintes házak építése	— — — — 60.—
Balogh: Osztófej	— — — — 60.—
Benedek: Logarléc	— — — — 50.—
Belegh: Trigonometria	— — — — 60.—
Mihályi: Az autó	— — — — 200.—
" : Az autójavítás	— — — — 80.—
Raffay: Faipari szerkezetek	— — — — 160.—
Barna: Készörülés, furás és marás	80.—
Némethy: Kőműves mesterség	600.—

Fenti könyvek kaphatók a Minerva könyvkereskedésében Kolozsvár, Strada Regina Maria 1.

Valuta-jegyzések.

Kolozsvár, 1925. július 11.

1 dollár	= 207—210 leu
1 font sterling	= 1016—1022 "
1 svájci frank	= 40.50—40.75 "
1 francia frank	= 9.25—9.86 "
1 líra	= 7.75—8.25 "
1 aranyárka	= 50.25 — "
1 cseh korona	= 6.16—6.25 "
1 dinár	= 3.20 — "
1 osztrák shilling	= 29.75 — "
330—335 magy. k.	= —1 — "

„DÁCIA“ ÉPÍTKEZÉSI ANYAGOK RAKTÁRA

Cluj—Kolozsvár,

Str. Moldovei (Vargha-u.) 4. sz.

Telefon: 5. sz. Telefon: 5. sz.

Ajánl szolid napi áron és megrendelésre házhoz szállít portland cementet, meszet, gipszet, gipsztáblát, különböző cserepet, kátrányfedő lemezt és mindennemű építő anyagot.

„Amper“

Cégtulajdonos: Szébehely Géza.
Általános műszaki vállalat.

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii 23.

Vállal mindennemű villamos és vízmunkát, valamint villamos gépjavításokat. Önműködő csengő-reduktor egyedüli árusítója.

Költségvetés díjmentes.

MULATTATÓ

A kosár.

Adjon Isten jó napot,
Aranydót szüretig!
— Jó napot, jó emberek,
Mit akarnak kendtek itt?
— Pataki Pál küldé minket
Háziúznézni,
Kelmeteket arra kérni:
Egyik lányuk' adják néki.
— Uramisten, melyiket?
— A jobbikat, szebbiket.
— Hogy áldja meg a teremő:
Szép is, jó is mind a kettő!
Két lilium egy hajtáson
Frissek, mint a hajnal-álom.
Kettő közül melyiket hát:
Erzsikét-e vagy Juliskát?
— Juliskát, a kisebbiket.
— Oh, mindjárt az életemet!
Az a leány, bár eladó, —
Nem Pataki Pálnak való, —
Nem adom a lelkem ágát,
Elmondom egy nagy hibáját:
Nem tud szegény sütni-főzni,
Kendert fonni, vásznat szőni,
Nem tud semmit a fejéshez,
Nagyon pávás, nagyon kényes;
Ha karperec nincsen rajta,
Lecsügged a jobbik karja,
S ha nincs szatnyán topánkába:
Sebes lesz a harmat lába;
Keveset jár, sokat fekszik,
Fúvó szélől megbetegszik,
Elájul, ha nap süt rája,
Árnyékba meg hideg rázza;
A kapuba sem eresztjük
Arany hintó nélkül, —
A kis ujját sem mutatjuk
Arany gyűrű nélkül, —
Reggelenként görcsöket kap,
Alkonytájba szédül:
Elmehetnek gyügyelmeitek
A leányunk nélkül!

Endrődi Sándor.

Egy lakásharc története.

A fecskepár bucsut vett az ősszel fészektől, amit az erkély alatt épített, de visszajött a kikelettel, vissza az elhagyott fészekhez, hogy annak puha ölében újra fiókákat növeljenek. Azonban meglepődve veszik észre, hogy fészüket már elfoglalták. Amig vándorúton voltak, minden hatósági engedély nélkül beköltözött oda egy veréb s most még megbotránkozik, hogy háborgatni merik és mérgében olyan lármát csap, hogy megfájul a járókelők feje. A fecskék fölváltva kísérlik meg a fészük visszafoglalását, de eredménytelenül, mert a veréb mérgesen röpököd a fészek körül és hegyes csőrrel ugrik a közeledőnek. Hiába itten

minden tulajdonjog, fűtől, azaz csiripel a veréb a legujabb lakástörvényre is.

Mit, hogy őt kidobhatják, mert nem fizet házbért, rongálja és piszkolja a házat, mert nem tisztességes keresetből tartja fenn magát? Csak az kellene még. Kinek mi köze az ő magánjogaihoz?

Menjenek, ha épen úgy tetszik, akár a lakáshivatalhoz, őt semmi hatalom ki nem teszi a lakásából. A két fecske most már egyszerre indul a fészek felé, hogy elzavarják onnan a szörnyen lármázó verebet, de az hirtelen a fészekbe bujik és csőrét mutogatja feléjük. Többszöri sikertelen kísérlet után a két fecske a közeli telefondrótra száll, hogy kipihenjék a harc fáradaimait és új tervet találjanak ki. Már türelmetlenül várom én is a harc újabb fejleményét és hol a fészekben elbizakodottan csiripelő, hol a dróton csendesen libegő fecskéket nézem. Egyszerre összedugja fejét a fecskepár és már kész tervvel szállnak föl. Az egyik a fészek közelében marad, míg a másik tova száll. Már jön is vissza, a fészek oldalára kapaszkodik és ezalatt a társa tűnik el. Többször megisméltódtott ez a jelenet, s míg azon gondolkodom, hogy mit keresnek a fészek oldalán, nem tördölve a veréb dühös csipkedésével, egyszerre egy keskeny sötétebb csíkot látok a bejárat szélén, amelyből megtudom, hogy kegyetlen, állati, de talán megérdemelt igazságszolgáltatás készül, amit a fészekhez jogtalanul, de makacsul ragaszkodó veréb nem vesz észre.

Két nap múlva ugyanazon utcába viszem utam és gyors léptekkel megyek az erkélyes ház felé. Csendes minden. *Eltűnt a fészek bejárata, befalazták a fecskéket.* Ha már nem használhatják, ne örvendjen neki a veréb se! Valjon hová mentek és hol találnak maguknak új fészket? Alig gondoltam ezt el, már fel is tűnt az egyik és az erkély másik sarka alá száll, ahol most veszem észre az új fészek sötétlő alapját. Egy két nap és már készen az új hajlék s bélelik is puha tollpelyhellyel. Meglep ez a gyorsaság, de aztán elgondolom, hogy nekik nem kellett az építkezési engedélyért röpködniök, nem kellett városi illetéket fizetniök a beépített helytől kezdve az utolsó poriszem után is. Nem akadályozta őket az építkezésben sem a pénztelenség, sem az építkezési anyag magas ára, sem a folyton emelkedő szállítási tarifa, sem az elvitathetetlen munkabér, sőt az sem izgatta őket, hogy adó- és rekvirálás-mentes lesz az új házuk. Már háromhetes az új fészek és négy éhes fióka várja kitértől a vadászatról hazatérő anyát.

Isten boldog madárkái, de irigyellek őket. Én kénytelenül megtűrt szegény fiókák csak álmadozom a saját fészkeimről, melyet talán sohasem tudok felépíteni. Most attól is kell tartanom, hogy hátrahagyom és elolvassa a sorokat és tanulva a példánkon, befalaz.

B. I.

Az okos leány.

Volt egyszer egy nagyon okos leány; olyan okos volt, hogy a hire eljutott még Mátyás királyhoz is. Ófelségének eszébe ötlött egyszer, hogy kipróbálja a leány okosságát. Felhivatta hát magához Budára és azt mondta neki:

— Édes leányom, van nekem a padláson száz esztendő fonalam, fonj belőle nekem aranyfonalat.

— Felséges királyi atyám, mondta a leány, van az én édes apámnak száz esztendő sővény-kertje; abból csináltasson nekem aranyorsót, akkor majd fonok aranyfonalat.

— No hát édes leányom, most mást mondok. Van nekem a padláson száz lyukas korsóm, foltold be őket.

— Felséges király atyám, mondja a leány, előbb fordítsassa ki a korsókat, aztán majd vetek rájuk foltot, mert azt bölcsen tudja, hogy színiről nem lehet foltozni.

— Ejnye, édes hugám, látom, hogy okos leány vagy; hát harmadszor azt mondom neked: hozz is, meg ne is; legyen is, meg ne is!

Az okos leány ismét feltalálta magát: hozott két szita között betakarva egy galambot.

— Ime itt van, király atyám!

Mikor aztán a király nem tudta, hogy mi van a két szita közt és megakart nézni, hát a galamb tüstént elrepült: volt is, nem is.

Mátyás királynak igen megtetszett az okos leány és gazdagon kiházasította őtet.

SZERKESZTŐI-ÜZENETEK

Jön a sorsolás!

Többeknek a kérésére közöljük azoknak a sajtósorsjegyeknek a számát, melyek nyereségeit kisorsolt 22 előfizetőknek ajánlottuk fel:

227, 211-től 227, 290-ig (80 drb.)
430, 396-tól 430, 400-ig (5 drb.)
775, 536-tól 775, 545-ig (10 drb.)
971, 146-tól 971, 200-ig (55 drb.)
összesen 150 drb.

Többeknek:

1. Gyógynövények ügyében tessék erre a címre írni: *Dr. Péter Béla igazgató-tanár, Cluj—Kolozsvár, Calea Mănăstur 7*, vagy: *Gyógynövénykísérleti Állomás, Cluj—Kolozsvár, Gazdasági Akadémia.*

2. *Apróhirdetéseink tarifája*: Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 L. Legkisebb hirdetés 40 L. Állást keresők részére 20 szóig 40 L. *Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 L.*

I. L. Szövérd, Hangya—Nagyenyed, L. J. Gyergyóremete, K. J. Nyárádremete, M. A. Medgyes, B. M. J. Petek, B. J. Berzovia, L. F. né Szamosfő, T. I. Dánján, J. F. Csikszentgyörgy, A. M. Csikánfalva, S. G. Désfalva, K. B. E. Krassóvár, K. B. Szigetfalu, L. T. Bölön, K. K. Temesvár, M. M. Alsóboldogfalva, T. S. Bodófalva, D. L. Szatmárgörbéd, B. L. Vulkán,

C. L. Nagyenyed, K. B. J. Magyarbikal, B. R. Péterfalva, L. J. Margitta, St. J. Feketehalom, K. S. Misztótfalu.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket, bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

G. M. Bihardiószeg. Kérdésére a 27-ik sz. ban válaszoltunk.

B. B. Mezőpanit. Új előfizetőkért köszönet. Kívánságának nem tehetünk eleget. Indokunk erre az, hogy az idézett 20. §. 1. pontja szerint az időből rég kikéztünk, s különben is csak az illető községben járt „sértett“ kívánhatott volna tőlünk ilyesmit, ha idejében teszi. Nem közöljük azonban azért sem, mert ha az említett cikk *elnézésből* meg is jelent, nem akarjuk ezt a kérdést, mint szigorúan vett lelkiismereti kérdést, senkiben sem bántani. Ebbeli álláspontunkat f. évi 20-ik számunk sz. üzenetei között bőven kifejtettük. — D. J. Örvénd. A gyűjtéshez csak akkor lehet hozzáfogni, ha az illető gyógynövényeket ismeri. Bizonytalanba nem tanácsos gyűjteni. Ezért, ha nem biztos benne, tessék az illető növényekből előbb egy-egy mintát hozzá küldeni és én azután megírom, hogy az gyűjthető-e vagy sem. A gyógynövények gyűjtésére és szárítására utbaigazítással szolgál alulírott-nak az Erdélyi Gazdasági Egylet által kiadott 54. számú füzet, amely a Minerva-könyvkereskedésnél Cluj (Str. Regina Maria 1.) 10 L-ért beszerezhető. Ezen füzet átanulmányozása után tessék megírni, hogy ott a határban melyik növény található tömegesen és akkor megírom az árakat és azt is hogy hová küldendő az áru. Csak azt a növényt érdemes gyűjteni, ami tömegesen fordul elő. *Cinem: Péter Béla dr. igazgató-tanár Cluj—Kolozsvár, Calea Mănăstur 7.* — Sz. B. Sepsiszentgyörgy, L. Sz. Lupény, B. I. Étfalvazoltán. Nadrágulyalevél 23, édesgyökérű páfrány 70, beléndeklevél 40, anyarozs 80, fekete áfonya 60, fekete nadálytő — gyökere 20, árnik 16, hársfavirág 28, bodzavirág 28, császárszakáll 15, keskenylevelű utifű 17, vízi bors 14, porcfű 16, martilapu 10, diófalevél 6, fehér árvaszálvirág 150, ökörfarkkóróvirág 113, fehér mályvagyökér 20 L. — B. F. Tarcsafalva. Élősövénynek a gyertyánfa nagyon beválik. Ültethetjük azt ősszel lombhullás után vagy korán tavasszal. Az egyes csemeték egy méter távolságra ültetjük egymástól. Különös gondozást nem kíván, mint a nyesést. Ha rendszeresen nyessük, nagyon sűrű és szép élő sövényt kapunk belőle.

Beérkezett és nyugtázni kért pénzek: Br. B. D. Gödemesterháza 500, H. B. Marosvásárhely 600 (rendben XII. 31-ig), T. S. Bodófalva 360, J. F. Csikszentgyörgy 505, V. T. J. Marosludas 100 (rendben 1926. VII. 1-ig), K. I. Kézdivásárhely 334, Löbl Arad 100, A. I. Zsigmondtelep 600, B. M. Iszló 260, K. A. Csernáfalu 720, M. I. Lupény 150 (1926. IV. 1-ig rendben), V. G. Rigomány 1100, B. K. Magyarremete 500, A. L. Alsóvalkó 639, K. A. Csikbánkfalva 140 L.

Aranykönyv. Február 22-én kelt utolsó be számolónk óta adakoztak a *zelenaki tűzkáro-sultak javára*: A vérvolgyi és nagymoni fogyszövetkezet 200, a vérvolgyi hitelszövetkezet 200, a vérvolgyi ref. elemi iskola tanulói 30, Végh Benjámint unit. lelkes — Árkos 730, Nagy Endre ref. lelkes — Hosszmező 140, Unitárius műkedvelő ifjak — Magyarásáros 400, összesen 1700 L. *Eddigi gyűjtésünk végösszege ezzel együtt 25,723-50 L.* A pénz továbbítását véget a „Magyar Párt“-hoz juttattuk, a nemeslelkű adakozók pedig fogadják a felkarolt, szegény magyar testvérek nevében igaz és hálás köszönetünket.

Ingyen kapja meg idej naptárunkat, ha két új előfizetőt szerez!

Köhögés, Torokfájás, Rekedtség

ellen biztos hatású a
legmodernebb össze-
tételű, jóízű és olcsó
gyógyszer a

SIROMALT

Tartalmaz nemcsak kö-
högés, rekedtség, stb.
elleni gyógyszereket, ha-
nem egy kiváló tápértékű
maláta kivonatot is, ami
által az összes hasonló
gyógyszereknél hatásosabb.

Kapható
minden gyógyszerertárban

Tüdőbetegek

is kitűnő eredménnyel használják
a Dr. Biró-féle

„Sirol“-t

(örv. védve)

Egy üveg ára 50 lel.

Kapható: Dr. Biró gyógyszer-
tárban Cluj Piața Unirii 6. sz.
továbbá minden nagyobb vi-
déki gyógyszerertárban.

Aki pontos címét közli, az ingyen
megkapja: „Hogyan óvakodjunk
a tüdőbajtól“ című könyvecskét.

Apróhirdetések.

Gazdasági ispán, szeszgyárral és
hizlaldával egybekötött mezőgazdaság-
ban van alkalmazva, kitűnő bizonyít-
ványokkal októberi belépésre állást ke-
res, esetleg Magyarországon is. Cim:
*Maksay gazdasági segédtsízt Blaj—
Bolázsfalva.*

Földbirtokot keresek haszonbérbe
körülbelül 120—180 hold területet, me-
lyet 1925. év vagy 1926. év őszén át-
vehetnék, bérletbiztosításom végett szer-
ződés megkötendő lenne. *Konopászek
Henrik Magyarfenes (Feneşul ungu-
resc) Kolozs m.*

Pályázati hirdetés. *A gyimesközép-
loki (Lunca de mijloc, Csik m.) róm.
kath. tanítói, segédkántori állásra pá-
lyázatot hirdetünk. Javadalmazás: Ter-
mészetbeni lakás kerttel, megállapított
évi fizetés 18,000 L. a hitközségtől, a Kö-
teleessége: Beosztás szerint a tanítás és
a segédkántori teendők végzése a ple-
bános utasítása szerint. Pályázati kéré-
sek szabályszerűen felszerelve f. évi
július 31-ig adandók be a plebánoshoz.*

Pályázati hirdetmény. A jersigi
(Érszegi) 6 osztályú róm. kath. elemi
iskolai kántortanítói állásra pályázatot
hirdetünk. Az okleveles pályázótól meg-
kivántaít a román és magyar nyelv
bírása, hogy az előírt román tantár-
gyakat is taníthassa. Javadalmazás egy
polgári évre: 145 Lei alapfizetés, 6000
Lei segély; lakás 2 szoba konyha, meg-
felelő mellékhelyiségek, 400 □-öl kert,
6 hold tanítói. 4 hold kántori föld,
ezek megmunkáltatása az ő feladata,
764 liter liszta szemes buza, 14 ürmé-
ter hasábfá hazaszállítva, kántori teend-
őieért a megfelelő stóla, körülbelül
300—400 Lei. *Az állás f. évi szeptem-
ber 1 én elfoglalandó.* Az idevaló
köllözködés költségei a berzovai (zsi-
dovini) állomásig a pályázót, onnan
Érszeg községbe a kocsiköltségek a
hitközségei terhelik. Érszeg-Jersig, vas-
uti állomása u. p. Berzovia, Judetul
Caras Severin. *Az iskolaszék.*

Pályázat róm. kath. kántor-tani-
tói állásra. A szentléleki (Bisericani)
rk. kántor-tanítói állásra pályázat hir-
dették *jul. 25 iki határidővel és jul.
30 iki kántori próbával. A javadalom:*
1. Buza és zabkepe 80—80 kalangya
(esetleg 100—100), 2. 35 (esetleg 45)
terü kemény tűzifa, 3. cirka 2000 Leu
ospora, 4. cirka 500 leu stóla, 5. éne-
kes misék után terciális díj, 6. 6¼ hold
részben kaszáló, részben szántó kano-
nika föld, 7. Faizás és legeltetés a köz-
erdőkből és legelőkből arányjog sze-
rint, 8. 1½ holdnyi kert környezetében
természetbeni lakás, mely áll: 2 szoba,
konyha, kamara, nyárikonyha. pincé-
ből, 9. gazdasági épületek: csűr 2 is-
tállóval és szinnel, juh- és sertéstartásra

melléképület. *A köteleességek:* 1. min-
dennapos és ismétlő vegyes iskola ve-
zetése, 2. az egyh. szervezet szerlnt
mindennemű kántori teendők végzése,
3. az iskolások és felnőtt ifjuság ének-
karának vezetése és islentiszteleti sze-
repeltetése, 4. mindkét nemű ifjuság-
nak kulturális foglalkoztatása az egyh.
vezetőség irányítása szerint. A tanítói-
kántori oklevéllel, az új állami tanítói
képesítéssel, szolgálati bizonyítványok-
kal, keresztlevelel és akinél olyan álla-
pot van, egyh. házasságlevéllel mellé-
kelt pályázati kérések a szentléleki (Bi-
sericani, jud. Odorhei) róm. kath. egy-
háztanács iskolaszéknek küldendők.

ÁLLAMOSGYÉPÉSI ÁGYAGIPAR R.T.

Ajánlja elsőrangú, földgázzal ége-
tet, hornyolt és hódfarku tető-
cserepét, normál és németméretű
fali- és kúttéglaát valamint
elsőrendű különböző méretekben
készült alapcsöveit.
Cég és Iroda Turda-Torda. Tel. sz.: 107.

Ha finom cukorkát akar,

kérjen

MELISSÁT!!

Cluj. Telefonszámok:
6-48. és 6-64.

Molnár és Pintér műmalma

Cluj—Kolozsvár
ajánlja legjobb örleményeit.

A szerkesztésért felel:
GYALLAY DOMOKOS.

A kiadásért felel:
PETRES KÁLMÁN
kiadóhivatali igazgató.